

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 8.10.2007
KOM(2007) 578 lõplik

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 998/2003 (mis käsitleb
lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavaid
loomatervishoiunõudeid) artikliga 23**

{COM(2007)572}

SISUKORD

1.	Üldised aspektid	4
1.1.	Sissejuhatus	4
1.2.	Taust	4
1.3.	EÜ õigusaktid lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta – kehtiva korra lühikirjeldus.....	5
1.3.1.	Üldsätted	5
1.3.2.	Marutaud	6
1.3.2.1.	Sisenemine muudesse liikmesriikidesse kui Ühendkuningriiki, Maltale, Iirimaale ja Rootsi	6
1.3.2.2.	Sisenemine Ühendkuningriiki, Maltale, Iirimaale ja Rootsi	6
1.3.3.	Ehhiokokoos.....	6
1.3.3.1.	Sisenemine Ühendkuningriiki ja Iirimaale (välja arvatud Ühendkuningriigist või Iirimaalt pärit lemmikloomad)	6
1.3.3.2.	Rootsi, Soome ja Maltale sisenemise suhtes kohaldatavad eeskirjad	7
1.3.4.	Puugid	7
1.3.4.1.	Sisenemine Ühendkuningriiki ja Iirimaale (välja arvatud Ühendkuningriigist või Iirimaalt pärit lemmikloomad)	7
1.3.4.2.	Sisenemine Maltale	7
2.	Liikmesriikides määruse artiklite 6, 8 ja 16 rakendamise seniseid kogemusi käsitlevate konsultatsioonide tulemused	8
2.1.	Sissejuhatus	8
2.2.	Probleemid	8
2.2.1.	Märkused muudelt liikmesriikidelt kui Ühendkuningriik, Iirimaa, Rootsi, Soome ja Malta	8
2.2.2.	Märkused liikmesriikidelt, kes on säilitanud oma riigisiseseid nõuded.....	8
3.	Euroopa Toiduohutusameti teaduslikud aruanded – järeldused.....	10
3.1.	Marutõve Ühendkuningriiki, Iirimaale, Rootsisse ja Maltale sissetoomise oht marutaudi antikehade mõõtmise seroloogilise testi lõpetamise korral	10
3.1.1.	Ülesanded ja meetod	10
3.1.2.	Euroopa Toiduohutusameti peamised järeldused.....	10
3.2.	Hinnang ehhiokokoosi Ühendkuningriiki, Iirimaale, Rootsi, Maltale ja Soome sissetoomise ohule riigisisestest eeskirjadest loobumise korral.....	11

3.2.1.	Ülesanded ja meetod	11
3.2.2.	Arvamuse põhielemendid.....	12
3.3.	Hinnang Ühendkuningriiki, Iirimaale ja Maltale puukide sissetoomise ohu kohta riigisisestest eeskirjadest loobumise korral.....	13
3.3.1.	Ülesanded ja meetod	13
3.3.2.	Arvamuse põhielemendid.....	13
4.	Üldised järeldused.....	14
4.1.	Komisjoni järeldused, mis põhinevad liikmesriikidega konsulteerimisel.....	14
4.2.	Komisjoni järeldused, mis põhinevad toiduohutusameti arvamusel.....	14
4.2.1.	Marutaud	14
4.2.2.	Ehhiinokokoos.....	15
4.2.3.	Puugid	15
4.3.	Võimalikud valikud.....	15
4.4.	Edasised sammud	16
5.	Lisad.....	17

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 998/2003 (mis käsitleb lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavaid loomatervishoiunõudeid) artikliga 23

1. ÜLDISED ASPEKTID

1.1. Sissejuhatus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 998/2003,¹ mis käsitleb lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavaid loomatervishoiunõudeid ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 92/65/EMÜ (edaspidi „määrus“), avaldati 13. juunil 2003. aastal ja see jõustus 3. juulil 2003.

Määrusega ühtlustatakse eeskirjad, milles käsitletakse lemmikloomade mittekaubanduslikku liikumist liikmesriikide vahel ja kolmandatest riikidest ELi, et lihtsustada lemmikloomadega reisimist.

Sellega lubatakse siiski Irimaal, Maltal, Rootsil ja Ühendkuningriigil säilitada kuni 3. juulini 2008 kestva üleminekuperioodi jooksul lemmikloomade sisenemise suhtes kohaldatavad riigisisesed marutaudinõuded ning Soomel ka riiklikud sisenemiseelse parasiiditõrje nõuded, sest need kehtisid määruse jõustumise kuupäeval.

Määruse artikli 23 kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule enne 1. veebruari 2007 aruande seroloogilise testi säilitamise vajaduse kohta koos asjakohaste ettepanekutega korra kindlaksmääramiseks, mida alates üleminekuperioodi lõpust hakatakse kohaldama liikmesriikidevahelise liikumise (artikkel 6), kolmandatest riikidest saabumise (artikkel 8) ja sisenemiseelse parasiiditõrje (artikkel 16) suhtes.

Pärast Euroopa Toiduohutusameti teadusliku arvamuse saamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatav aruanne peab põhinema nende artiklite senisest rakendamisest saadud kogemustel ja riskianalüüsil.

1.2. Taust

28. veebruaril 2007 avaldati Euroopa Toiduohutusameti hinnang marutaudi sissetoomise ohu kohta Ühendkuningriigis, Irimaal, Rootsis ja Maltal² marutaudi antikehade mõõtmise seroloogiliste testide lõpetamise korral.

Ehhinokokoosi ja puugitõrje küsimuses paluti asjaomastel liikmesriikidel vastavalt määruse artiklile 16 saata aruanne vastavate haiguste olukorra kohta oma riigis ning

---

¹ EÜT L 146, 13.6.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1467/2006 (ELT L 274, 5.10.2006, lk 3).

² http://www.efsa.europa.eu/etc/medialib/efsa/science/ahaw/ahaw_opinions/ej436_rabies.Par.0001.File.dat/ahaw_op_ej436_rabies_en.pdf

põhjendada täiendavate tagatiste kehtestamise vajadust haiguse sissetoomise ärahoidmiseks.

Soome saatis oma aruande 25. veebruaril 2004 ning ajakohastas seda 1. detsembril 2006, Rootsi 22. novembril 2006, Iirimaa 7. detsembril 2006 ja Ühendkuningriik 11. detsembril 2006. Maltalt ei ole tänaseni aruannet saadud.

Euroopa Toiduohutusameti hinnang riigisisestest eeskirjadest loobumisest tuleneva ehhinokokoosi sissetoomise ohu kohta Ühendkuningriigis, Iirimaal, Rootsis, Maltal ja Soomes võeti vastu 18. jaanuaril 2007. aastal³.

Euroopa Toiduohutusameti hinnang puukide sissetoomise ohu kohta Ühendkuningriigis, Iiri Vabariigis ja Maltal riigisisestest eeskirjadest loobumise korral võeti vastu 8. märtsil 2007. aastal⁴.

Kuna marutaudi ja ehhinokokoosi sissetoomise ohtu käsitleva kahe hinnangu teatavad aspektid on seotud lemmikloomade marutaudivastase vaktsineerimise tõhususe ja ravimiteabega, raviskeemide soovitamise järelduste ja teadusliku alusega, mis kuulub veterinaarravimite komitee pädevusse, konsulteeris Euroopa Toiduohutusamet ametlikult Euroopa Ravimiametiga (EMA).

Lisaks palus komisjon 20. oktoobril 2006 liikmesriike anda teavet määruse artiklite 6, 8 ja 16 rakendamise kogemuste kohta, et koostada seejärel üksikasjalik aruanne.

1.3. EÜ õigusaktid lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta – kehtiva korra lühikirjeldus

1.3.1. Üldsätted

Määrusega (EÜ) nr 998/2003 kehtestati ühest liikmesriigist teise liikumiseks kasside, koerte ja valgetuhkrute lemmiklooma passi, mis tõestab, et loom on marutaudi vastu vaktsineeritud. Elektrooniline mikrokiip (mikrokapsel), mille kasutuselevõtmine toimub liikmesriikides järk-järgult, võimaldab loomi hõlpsasti identifitseerida passi ja looma kokkuviimise teel. Kaheksa-aastase üleminekuperioodi jooksul (kuni 2011) võib looma märgistamiseks kasutada ka tätoveeringut, välja arvatud mõnes liikmesriigis, kus on mikrokapsli kui ainukesena märgistuse kasutamine juba praegu kohustuslik.

Passi annab välja pädeva asutuse määratud veterinaararst, kes tõendab kõnealusele loomale inaktiveeritud vaktsiiniga valmistajalabori soovitude kohaselt tehtud kehtivat marutaudivastast vaktsineerimist.

Liikmesriigid võivad lubada alla kolme kuu vanuste vaktsineerimata kasside, koerte ja valgetuhkrute liikumist (artikli 5 lõige 2).

Määruses lubatakse siiski Soomel, Iirimaal, Maltal, Rootsil ja Ühendkuningriigil säilitada sisenemiseelsed meetmed, nagu parasiiditõrje ja vereproov. Vereproovi

---

³ http://www.efsa.europa.eu/en/science/ahaw/ahaw_opinions/ej441_echinococcus.html

⁴ http://www.efsa.europa.eu/en/science/ahaw/ahaw_opinions/ej469_ticks.Par.001.File.dat/ahaw_op_ej469_ticks_en.pdf

puhul tuleb marutaudi neutraliseerivate antikehade tiitrimine teha AFSSA Nancy (Prantsusmaa) poolt heakskiidu saanud laborilt. AFSSA Nancy määrati kooskõlas nõukogu otsusega 2000/258/EÜ eriinstituudiks, mis vastutab marutaudi vastaste vaktsiinide tõhusust kontrollivate seroloogiliste testide standardiseerimiseks vajalike kriteeriumide kehtestamise eest.

1.3.2. Marutaud

1.3.2.1. Sisenemine muudesse liikmesriikidesse kui Ühendkuningriiki, Maltale, Iirimaale ja Rootsi

Liikmesriikidest, teatavatest Euroopa riikidest (väljastpoolt ELi) ja marutaudiohuga kolmandatest riikidest (loetletud määruse II lisa C osas): peab olema tehtud kehtiv marutaudivastane vaktsineerimine – **artikkel 5**.

Määruse II lisa C osas loetlemata kolmandatest riikidest: lisaks kehtivale marutaudivastase vaktsineerimisele peab enne liikumist olema heakskiidu saanud laboris tehtud ka marutaudi antikehade tiitrimine, mis tehakse vereprooviga, mis on võetud vähemalt 30 päeva pärast vaktsineerimist ja kolm kuud enne liikumist – **artikkel 8**.

1.3.2.2. Sisenemine Ühendkuningriiki, Maltale, Iirimaale ja Rootsi

1.3.2.2.1 Muudest liikmesriikidest kui Ühendkuningriigist, Maltalt, Iirimaalt ja Rootsist ning määruse II lisa C osas loetletud kolmandatest riikidest: riikide õigusaktides sätestatakse, et lisaks kehtivale marutaudivastase vaktsineerimisele on nõutav ka antikehade tiitrimine heakskiidu saanud laboris Ühendkuningriigi, Malta ja Iirimaa puhul kuus kuud enne reisimist ja Rootsi puhul 4–12 kuud pärast vaktsineerimist.

1.3.2.2.2 Määruse II lisa C osas loetlemata kolmandatest riikidest: karantiini panemine enne sisenemist – **artikkel 8**.

1.3.2.2.3 Maltale sisenemiseks on lemmikloomade reisisüsteemi alla kvalifitseeruvate riikidena loetletud üksnes EL 15 liikmesriigid, Küpros ja mõned marutaudivabad kolmandad riigid; mujalt pärit lemmikloomad peavad läbima kohustusliku karantiini⁵.

1.3.3. Ehhinokokoos

Pädevad asutused on teinud riigisiseseid õigusaktid avalikkusele kättesaadavaks viies asjaomases liikmesriigis.

1.3.3.1. Sisenemine Ühendkuningriiki ja Iirimaale (välja arvatud Ühendkuningriigist või Iirimaalt pärit lemmikloomad)

Iga kord peavad Ühendkuningriiki⁶ või Iirimaale⁷ suunduvad või sealt tagasi pöörduvad koerad ja kassid 24–48 tundi enne heakskiidetud transpordifirmas

⁵ <http://www.veterinary.gov.mt/page.asp?p=6107&l=1>

⁶ <http://www.defra.gov.uk/animalh/quarantine/pets/procedures/support-info/treatment.htm>

⁷ <http://www.agriculture.gov.ie/index.jsp?file=pets/travel.xml>

pardalemineku registreerimist läbima loomaarsti juures paelussi *Echinococcus multilocularis* ravi, mille käigus antakse vastavalt tootja juhistele prasikvanteeli sisaldavat ravimit.

1.3.3.2. Rootsi, Soome ja Maltale sisenemise suhtes kohaldatavad eeskirjad

Rootsi⁸ nõuab paelussi (*Echinococcus*) vastast ravi 1–10 päeva enne riiki sisenemist. Soome⁹ nõuab loomaarsti väljastatud tõendit, mis näitab, et loomale on antud mitte varem kui 30 päeva enne saabumist vajalik kogus prasikvanteeli sisaldavat lubatud ravimit.

Ravimit ei pea andma loomadele, kes on alla kolme kuu vanused ja keda tuuakse otse Rootsist, Norrast (v.a Svalbard), Ühendkuningriigist või Iirimaalt või kui loom naaseb Soome 24 tunni jooksul.

Malta¹⁰ nõuab sertifitseeritud ravi prasikvanteeliga 24–48 tundi enne väljumist.

1.3.4. Puugid

Pädevad asutused on teinud riigisiseseid õigusaktid avalikkusele kättesaadavaks kõigis asjaomastes liikmesriikides.

1.3.4.1. Sisenemine Ühendkuningriiki ja Iirimaale (välja arvatud Ühendkuningriigist või Iirimaalt pärit lemmikloomad)

Enne Ühendkuningriiki või Iirimaale sisenemist või taassisenemist peavad koerad ja kassid 24–48 tunni jooksul enne pardalemineku registreerimist läbima loomaarsti juures puugivastase ravi.

Puugivastaseks raviks tuleb kasutada veterinaarravimit, millel on kasutamise riigis müügiluba ja millel on puugivastase ravimina kasutamise litsents. Ravi ei või asendada puugirihmaga.

1.3.4.2. Sisenemine Maltale

Malta nõuab sertifitseeritud ravi *Fiprinol*'iga 24–48 tundi enne Maltale reisimise algust.

---

⁸ <http://www.sjv.se/download/18.1adbfe10e558aac1580002148/Ny+broschyr+fr%C3%A5n+3+juli+2004+OVR76ENG.pdf>

⁹ http://www.evira.fi/portal/en/animals_and_health/import_and_export/dogs_cats_and_ferrets/import_from_eu_countries_and_norway/

¹⁰ <http://www.veterinary.gov.mt/page.asp?n=documentation&l=1>

2. LIIKMESRIIKIDES MÄÄRUSE ARTIKLITE 6, 8 JA 16 RAKENDAMISE SENISEID KOGEMUSI KÄSITLEVATE KONSULTATSIOONIDE TULEMUSED

2.1. Sissejuhatus

Komisjoni palvele saata määruse artikli 23 kohast teavet vastas kokku 20 liikmesriiki, kelle esitatud vastuste hulgas oli nii välistel uuringutel põhinevaid üksikasjalikke aruandeid kui ka lühikesi avaldusi.

Mõned liikmesriigid kasutasid vastuses võimalust tõstatada konsulteerimisel käsitlemata probleeme (kaubanduslik liikumine, identifitseerimine, nooremad kui 3kuused loomad ja ettevalmistamise kord), mida tuleks arvesse võtta eelseisva läbivaatamisprotsessi käigus, et määrata kindlaks alates 1. jaanuarist 2008 kohaldatav kord.

2.2. Probleemid

Kui üldiselt peetakse määrust võrreldes eelneva olukorraga edasiminekuks, siis Ühendkuningriigi, Iirimaa, Rootsi, Soome ja Malta säilitatud mitmesugused lisanõuded tekitavad reisijate hulgas jätkuvalt segadust ja ebamugavust.

2.2.1. Märkused muudelt liikmesriikidelt kui Ühendkuningriik, Iirimaa, Rootsi, Soome ja Malta

Liikmesriikidega peetud konsultatsioonide tulemusel kerkisid üles järgmised mureküsimused:

- põhjendamatud erinevused erisuguse marutaudi kogemusega liikmesriikide kaitsemeetmetes;
- alusetud erinevused sanitaarnõuetes ning vaktsineerimise ja ravi ajalistes piirangutes raskendavad tarbetult lemmikloomade reisimist ja suurendavad kulusid;
- erisugused vaktsineerimisprotokollid muudavad veterinaarkontrolli keeruliseks;
- ühtlustatud nõuded on enamikus liikmesriikides tõhustanud marutaudi sissetoomise ärahoidmist.

2.2.2. Märkused liikmesriikidelt, kes on säilitanud oma riigisiseseid nõuded

Määrust peetakse populaarseks ja edukaks alternatiiviks karantiinile ning see on andnud lemmikloomade omanikele võimaluse reisida oma lemmikloomadega võimalikult lihtsalt.

Ühendkuningriik, Soome ja Iirimaa soovivad, et määruse artiklitega 6, 8 või 16 hõlmatud praegu kehtiv kord jätkuks püsimeetmetena. Malta ei ole märkusi esitanud. Rootsi teeb ettepaneku:

- tühistada marutaudi vereproovi nõue ELis ja sissetoomisel muudest madala ohutasemega riikidest, kui Euroopa Toiduohutusamet järeldab, et seda on

marutaudi leviku ohtu suurendamata võimalik teha, ning kui Eestis, Lätis, Leedus, Poolas, Slovakkias, Ungaris, Rumeenias ja Bulgaarias teostatakse ELi järelvalve all rebaste korrapärasest suukaudset vaktsineerimist;

- jätta kõrge ohutaselega kolmandatest riikidest tulevate lemmikloomade suhtes jõusse kohustusliku riigisisese karantiini nõue, kuni esitatakse teaduslik tõestus, et ilma karantiinita sissetoomine on marutaudi ohtu suurendamata võimalik.

3. EUROOPA TOIDUOHUTUSAMETI TEADUSLIKUD ARUANDED – JÄRELDUSED

3.1. Marutõve Ühendkuningriiki, Iirimaaale, Rootsisse ja Maltale sissetoomise oht marutaudi antikehade mõõtmise seroloogilise testi lõpetamise korral

3.1.1. Ülesanded ja meetod

Kooskõlas arvamuse 8. leheküljel esitatud volitustega teostas Euroopa Toiduohutusamet kvantitatiivse riskihindamise, milles vaadeldi, kas protokollide kasutuselevõtt vähendab ohtu, olenema sellest, kas pärast vaktsineerimist tehakse seroloogiline test või mitte. Riskihindamine ei hõlmanud nahkhiirte marutaudi.

3.1.2. Euroopa Toiduohutusameti peamised järeldused

Peamiseks nõudeks lemmikloomade liikumisel liikmesriikide vahel ja liikmesriikidesse peetakse marutaudivastast vaktsineerimist lubatud vaktsiiniga, mida manustatakse vastavalt kinnitatud vaktsineerimisprogrammile, eeldusel et kaitsev immuunsus on saavutatud ja säilitatakse.

Kui neutraliseerivate antikehade seroloogiline tiiter on vähemalt 0,5 IU/ml mõõdetuna proovis, mis on võetud pärast ettenähtud ajavahemiku möödumist üksikannusena esimesest vaktsineerimisest, loetakse seda suureks tõenäosuseks, et kaitse on olemas ja seda kasutatakse piiritiitriina.

Kuna see eeldus ei ole seotud ühegi vaktsiini tõhususega, vaid teatava ohu taseme määratlusega, tuleb eraldi käsitleda järgmisi küsimusi:

- ajavahemikul on marutaudi juba nakatunud looma vaktsineerimisel vähe või üldse mitte mõju haiguse edasisele arengule;
- vaktsineeritud elusloomal nakkuse avastamiseks ei ole olemas ühtegi eristatavat meetodit;
- individuaalsete bioloogiliste erinevuste tõttu ei pruugi väike osa vaktsineeritud lemmikloomadest, eriti alla 1 aasta vanustest lemmikloomadest („nõrgad reageerijad”), saavutada piiritiitrit pärast ühekordset vaktsineerimist.

Eespool nimetatud teemade hulgas on võimalik välja tuua kaks riskistsenaariumi, mis nõuavad täiendavaid haiguse leviku ennetamise meetmeid:

- looma vaktsineeriti siis, kui ta juba oli haiguse kandja (A-tüüpi risk) ja
- „nõrk reageerija” nakatub ja on hoolimata positiivsest vaktsineerimisproovist haiguse kandja (B-tüüpi risk).

Marutaudi sissetoomise ohuga võitlemiseks on parim moodus kehtestada protokoll, mis hõlmab järgmiseid levikuohu vähendamise meetmeid:

- ooteaeg (vaktsineerimise ja liikumise vahele jääv aeg) pärast üksikannusena esimest vaktsineerimist aitaks kliinilisel haigusel välja areneda juhul, kui loom oli enne esimest vaktsineerimist juba nakatunud. Euroopa Toiduohutusameti riskihindamise käigus on töötatud välja mudelid selle kohta, millist mõju avaldab nende kahe riskistsenaariumi puhul ooteaeg kliiniliste märkide tekkimise tõenäosusele enne ooteaja lõppu. Näiteks on 95,2%line tõenäosus, et loomal ilmnevad kliinilised märgid enne 60päevase ooteaja möödumist;
- seroloogiline testimine või teise vaktsiinisüsti tegemine 4–6 nädalat pärast esimest vaktsineerimist „nõrkade reageerijate” probleemi lahendamiseks, eeldusel et kinnitatud vaktsineerimisprogramme muudetakse nii, et see võimalus lisatakse müügiloale.

Ooteaja lisamine pärast kaitsva immuunsuse saavutamist ei ole põhjendatud loomade puhul, kes tulevad riikidest, kus marutaudi esinemine lemmikloomade hulgas on tühine (vähem kui 1 juhus miljoni lemmiklooma kohta aastas). Euroopa Toiduohutusameti arvamuse kohaselt oli suurim marutaudi esinemine lemmikloomadel 2005. aastal ELi riikidest Eestis, Lätis ja Leedus.

Teise süsti positiivse mõju kohta on avaldatud väga vähe andmeid ning eeldus põhineb peamiselt seroloogiliste testide tegemise luba omavatest laboritest saadud eksperdiarvamustel. Sellest tulenevalt peetakse selliste loomade arvu, kes on pärast kahte süsti tõelised „mittereageerijad”, tühiseks.

3.2. Hinnang ehhinokokoosi Ühendkuningriiki, Iirimaa, Rootsi, Maltale ja Soome sissetoomise ohule riigisisestest eeskirjadest loobumise korral

3.2.1. Ülesanded ja meetod

Kooskõlas arvamuse 5. leheküljel esitatud ülesannetega teostas Euroopa Toiduohutusamet riskihindamise, tuginedes Soome, Iirimaa, Ühendkuningriigi ja Rootsi saadetud aruannetele. Kõnealustes aruannetes peaks põhjendama vajadust täiendavate tagatiste järele, et ennetada haiguse sissetoomise ohtu.

Arvestades asjaomastes liikmesriikides valitseva epidemioloogilise olukorraga ja taustateabe puudumisega selle kohta, milliste konkreetsete liikide suhtes tuleks riskihindamist teostada, soovitas Euroopa Toiduohutusamet piirduda oma hinnangus *E. multilocularis*'ega. Komisjon oli selle soovitusega nõus.

ELis ei ole ühtlustatud jälgimisprogramme (proovivõtmise strateegiad ja diagnostilised meetodid) *E. multilocularis*'e tuvastamiseks lemmikloomadel ja metsloomadel ja -lindudel ning ei ole piisavalt andmeid lemmikloomadel *E. multilocularis*'e esinemise või nakatumise juhtude kohta. Seetõttu ning arvestades asjaomaste liikmesriikide esitatud andmete laadi, teostas Euroopa Toiduohutusamet kvalitatiivse riskihindamise.

Lisaks vaatles Euroopa Toiduohutusamet ka toiduohutusameti enda koostatud koondaruannet zoonooside, zoonoosete haigusetekitajate, ravimresistentsuse ja toidu kaudu levivate haiguspuhangute kohta Euroopa Liidus 2005. aastal,¹¹ mis põhinevad liikmesriikide aastaaruannetel.

3.2.2. Arvamuse põhielemendid

Mitmesugused metsloomade ja -lindudega tehtud iseseisvad uuringud näitavad eri riikide ja isegi sama riigi piirkondade suurt erinevust. Seepärast on äärmiselt raske eri epidemioloogilisi olukordi võrrelda. Nimetatud erisust tuleb arvesse võtta riigis valitseva olukorra staatuse määramisel (taudivaba/endeemiline), mis sõltub paljudest veel kindlaks määramata teguritest.

Soomes on koortel *E. multilocularis* avastamise uuringud (proovivõtmise strateegiat ei ole esitatud) senini andnud negatiivseid tulemusi. Ühendkuningriik, Iirimaa, Rootsi ja Malta ei esitanud teavet koduloomade jälgimise kohta.

Lemmikloomade nakkuste kohta Euroopas avaldatud vähestest uuringutest nähtub, et kodukiskjaliste nakatumise tase on madal tõenäoliselt tänu sellele, et neil on vähe kokkupuudet parasiitidega ning tänu lemmikloomade korrapärasele ussitõrjele. Koerad ja kassid tunduvad olevat teisejärgulise tähtsusega, kuna parasiidi elutsükkel põhineb peamiselt metsloomadel. Lähedasest kontaktist tulenevalt võib neil siiski olla teatav roll haiguste ülekandmisel inimestele, kelle jaoks võib haigus olla tõsiste tagajärgedega. Kasside roll peremeesorganismina ei ole praegu veel lõplikult selge.

Kolme Ühendkuningriigis, Iirimaa, Maltal, Soomes ja Rootsis praegu kasutatava raviprotokoll põhjal järeldati, et uuesti nakatumise tõenäosus päritoluriigis ja elujõuliste ussimunade levimise tõenäosus sissetoovas riigis väheneb miinimumini, kui 24–48 tundi enne väljumist tehakse läbi sobiv ravi prasikvanteeliga.

---

¹¹ http://www.efsa.europa.eu/en/science/monitoring_zoonoses/reports/zoonoses_report_2005.html

Ehhinokokoosi nakatunud inimestest tuleb teatada kõigis teabe esitanud liikmesriikides, välja arvatud Taanis, Prantsusmaal, Madalmaades ja Ühendkuningriigis. Küpros, Luksemburg, Malta ja Poola ei esitanud teavet ehhinokokoosiga nakatunud inimestest teatamise kohta. Kõnealused andmed kogutakse ja avaldatakse Euroopa Toiduohutusameti koostatavas ühenduse koondaruandes zoonooside, zoonoosete haigusetekiitajate, resistentsuse kohta mikroobivastaste ravimite suhtes ja toidu kaudu levivate haigusepuhangute kohta Euroopa Liidus. 2005. aasta kohta ei esitanud aruande jaoks andmeid Luksemburg, Malta, Belgia, Eesti, Soome, Kreeka, Iirimaa, Itaalia ja Sloveenia (EFSA, 2006).

Ehhinokokoosiga nakatunud loomadest tuleb teatada enamikus liikmesriikides, välja arvatud Tšehhi Vabariigis, Ungaris ja Ühendkuningriigis; andmeid ei esitanud Küpros, Prantsusmaa, Saksamaa, Iirimaa, Luksemburg, Malta ja Poola (EFSA, 2006). Teatamist peetakse vajalikuks selleks, et tõestada infestatsiooni puudumist autohtoonsete looma- ja inimpopulatsioonide hulgas.

3.3. Hinnang Ühendkuningriiki, Irimaale ja Maltale puukide sissetoomise ohu kohta riigisisestest eeskirjadest loobumise korral

3.3.1. Ülesanded ja meetod

Iirimaa saadetud aruannetele ja DEFRA (Ühendkuningriik) koostatud ülevaatele tuginedes teostas Euroopa Toiduohutusamet riskihindamise kooskõlas arvamuse 4. leheküljel esitatud ülesannetega. Toiduohutusamet oli seisukohal, et olukord Maltal ja Irimaal tuleb täielikult läbi vaadata.

Toiduohutusamet ei vaadelnud puuke ja puukidega edasikanduvaid haigusi kariloomadel / põllumajanduslikel loomadel, vaid keskendus lemmikloomadel parasiteerivatele puukidele. Aruandes antakse ülevaade nende puukide geograafilisest levikust, sealhulgas hetkeolukorrast Ühendkuningriigis, Irimaal ja Maltal ning nende rollist haigusetekiitajate nakkusekandjatena, mis võivad kanda edasi zoonootilise toimega olulisi eksootilisi haigusi.

3.3.2. Arvamuse põhielemendid

Kogu maailmas on puugid ja kirbud kõige levinumad lemmikloomi mõjutavad ektoparasiidid. Üle maailma on tänaseni kirjeldatud 866 puugi liiki, millest umbes 54 avaldavad mõju lemmikloomadele. Puuke saab liigitada selle järgi, mitut loomaliiki nad nakatavad. Enamik koertele ja kassidele kahjustavalt mõjuvatest puugiliikidest on kolme peremeesorganismiga suure kohastumisevõimega puugiliigid, kes toituvad väikestel kiskjalistel, lammastel, kariloomadel või hobustel.

Põhjaliku seire ja isendite puuduliku kogumise tõttu on mõne puugiliigi levikut tõenäoliselt alahinnatud. Olukorra muudavad veelgi keerulisemaks nende identifitseerimisel tekkivad raskused. Osa kättesaadavast teabest on juhuslik või vananenud. Eespool kirjeldatud asjaoludest järeldub, et tõendite puudumine ei tähenda, et puuke selles piirkonnas ei esine.

Lemmikloomadel (näit koertel, kassidel, valgetuhkrutel) parasiteerivate puukide liike ja nende levikut Euroopas on vaadeldud iga juhtumi puhul eraldi. Ühtegi aruannet ei leitud Maltal esinevate ja/või levinud puugiliikide kohta. Olemasolevad aruanded ja kirjandus viitavad üksikute puugiliikide esinemisele Ühendkuningriigis ja Iirimaa; Malta kohta andmeid ei ole.

Puugid on verd imevad parasiidid, kes kannavad oma peremeesorganismi(de)le edasi mitmesuguseid patogeene, mis võivad põhjustada puukidega edasikanduvaid haigusi, mis avaldavad mõju mets- ja koduloomadele, sealhulgas lemmikloomadele ja inimestele.

Mõned puukidega edasikanduvatest haigustest ei kuulu mitmetes riikides siiski teatamisele ning seepärast on koondandmed puudulikud. Puukidega edasikanduvaid haigusi on palju ja need on ohuks inim- ja loomatervisele. Enamikule asjaomastest haigustest ei pöörata tähelepanu, sest ilmnevad kliinilised märgid ja sümptomid on iseloomulikud mitmele haigusele. Paljude nende haiguste puhul esineb ka nakatumist korraga mitmesse haigusesse. Enamiku puukidega edasikanduvate haiguste avastamiseks ei ole piisavalt diagnostilisi meetmeid.

Ühendkuningriigi ja Iirimaa esitatud aruannetes ei esitatud põhjalikku hinnangut puukide sissetoomise ohule nendes riikidesse, kuna vajalikud andmed olid puudulikud. Nakatumise ärahoidmiseks tehtud ravi tõhususe hindamine nõuab eelteadmisi puukide leviku kohta, kuid kõnealustes aruannetes esitatud puudulike andmete alusel ei ole võimalik hindamist teha.

4. ÜLDISED JÄRELDUSED

4.1. Komisjoni järeldused, mis põhinevad liikmesriikidega konsulteerimisel

Enamik liikmesriike (välja arvatud Ühendkuningriik, Iirimaa, Malta, Rootsi ja Soome) on täielikult lemmikloomade liikmesriikidesse liikumise eeskirjade ühtlustamise poolt. Lemmikloomadega reisivatele inimestele soovitakse tekitada võimalikult vähe ebamugavusi, ilma et see takistaks asjaomase haiguse ohjamist.

Ühendkuningriik, Iirimaa ja Soome on pigem kehtivate eeskirjade säilitamise poolt. Rootsi on valmis kehtivad eeskirjad läbi vaatama, kui Euroopa Toiduohutusameti riskihinnang on positiivne.

4.2. Komisjoni järeldused, mis põhinevad toiduohutusameti arvamusel

4.2.1. Marutaud

Ainsaks nõudeks lemmikloomade liikumisel kõikidesse liikmesriikidesse peaks olema vaksineerimise kehtivus, eeldusel et kaitsev immuunsus on saavutatud ja säilitatud lubatud vaktsiiniga vaksineerimise teel, mis toimub vastavalt kinnitatud vaksineerimisprogrammile.

Haigust kandvate kaitsmata loomade liikumise ohu vähendamiseks tuleb pärast üksikannusena esimest vaktsineerimist kehtestada täiendavad haiguse levikuohu vähendamise meetmed, sealhulgas:

- ooteaeg kliiniliste märkide ilmnemiseks, juhul kui loom oli nakatunud enne kaitsva immuunsuse saavutamist;
- kaitsva immuunsuse saavutamise tagamise kord kas neutraliseerivate antikehade piiritiitri 0,5 IU/ml testimise või võimendava vaktsineerimise kaudu, eeldusel et muudetakse vaktsiini müügiloaga kaasas olevaid kinnitatud vaktsineerimisprogramme.

4.2.2. *Ehhinokokoos*

E. multilocularis'e sissetoomise ohtu haiguse levikuga piirkondadest riikidesse, kus esineb vahendavat peremeesorganismi (närilisi), kuid mida peetakse läbiviidud riiklike uuringute põhjal haigusvabaks, ei saa pidada tühiseks ning seda on võimalik vähendada lemmikloomade ravimisega enne nende liikumist.

Usaldusväärsete andmete puudumise tõttu on riski hindamine moonutatud, vaatamata haiguse zoonootilisele toimimisvõimele. Seoses sellega, et on kehtestatud erinevaid jälgimisstrateegiaid ning et haigus ei ole enamikus riikides inimestel ja loomadel märgatav, on kõik epidemioloogilised hinnangud ligikaudsed.

Lisaks on riigid, mis piirnevad haiguse levikuga riikidega, ohustatud *E. multilocularis*'e sissetoomisest pigem metsloomade piiriülese liikumise tõttu kui nakatunud lemmikloomade liikumise tõttu.

4.2.3. *Puugid*

Lemmikloomadel parasiteerivate puukide liigid on Euroopas laialt levinud, sealhulgas Ühendkuningriigis, Irimaal ja tõenäoliselt Maltal. Tegemist on valimatute toitujatega, kes parasiteerivad paljudel väikestel imetajatel, lemmikloomadel ja taluloomadel ja inimestel.

Puugiliikide ja puukidega edasikanduvate haiguste jälgimise viise on vähe ja need ei ole ülevaatlikud. Olemasolevad andmed viitavad isendite süstemaatilise kogumise, epidemioloogilise tausta ja tõhusate kontrollimeetmete puudulikkusele.

Euroopa Toiduohutusameti arvamus ei seostanud paljude puugiliikide geograafilise leviku laienemist koerte ja kasside suurema liikuvusega, vaid pigem kliimamuutuse võimaliku mõjuga.

Arvamus on selgelt märgitud, et Ühendkuningriigi, Irimaa ja Malta epidemioloogilise olukorra kohta ei ole piisavalt teavet, et otsustada, kas lükata nende riikide põhjendused lisatagatiste taotlemiseks tagasi või nõustuda nendega..

4.3. **Võimalikud valikud**

Selleks et otsustada, kas kehtiva korra peaks läbi vaatama, kaalub komisjon praegu võimalikke valikuid, mida võib lühidalt kokku võtta järgmiselt:

1. Ühendkuningriigis, Irimaal, Maltal, Soomes ja Rootsis kehtivate tingimuslike sisenemiseelsete meetmete **muutmise alalisteks**. Selle puhul ei võeta arvesse Euroopa Toiduohutusameti esitatud teaduslikke arvamusi, mille kohaselt ei ole need viis liikmesriiki kõnealuste haiguste osas erilise staatusega. Selle valiku puhul ei lõpeks segadus ja ebamugavus, mida teatavad reisijad tunnevad; see erineb tugevasti teiste liikmesriikide ühtlustamise ja lihtsustamise püüdlustest, mis lähtuvad sellest, et asjaomase haiguse osas on loomade tervislik seisund Euroopas suhteliselt ühetaoline.
2. Kehtivate tingimuslike sisenemiseelsete meetmete **üleminekuperioodi pikendamise** Ühendkuningriigi, Iirimaa, Malta, Soome ja Rootsi jaoks seni, kuni esitatakse teaduslikud tõendid, et kehtivate meetmete lõpetamine on võimalik ilma kõnealuste haiguste sissetoomise ohu suurenemiseta – see valik tuleks teha juhul, kui Euroopa Toiduohutusameti teaduslikke arvamusi ei peeta meetmete muutmiseks piisavalt põhjendatuks ja oodatakse täiendavate teaduslike tõendite hankimist.
3. Ühendkuningriigis, Irimaal, Maltal, Soomes ja Rootsis kehtivate tingimuslike sisenemiseelsete meetmete **lõpetamine**. See valik tähendaks eeskirjade täielikku ühtlustamist ELis, kuid ei võtaks arvesse kõiki Ühendkuningriigi, Iirimaa, Malta, Soome ja Rootsi poolt tõstatatud probleeme ning ei võtaks arvesse Euroopa Toiduohutusameti arvamuste kõiki tahke.
4. Kõigis liikmesriikides peale Ühendkuningriigi, Iirimaa, Malta, Soome ja Rootsi praegu kehtivate eeskirjade **korrigeerimine** kooskõlas liikmesriikidega peetud konsultatsioonidega ja Euroopa Toiduohutusameti arvamustega ning hilisem kõnealuses viies liikmesriigis kohaldatavate eritingimuste lõpetamine oleks kasulik kõigile ELi kodanikele, kui nad reisivad oma lemmikloomadega ELi territooriumil ja väljaspool ELi, suurendades ühtlasi loomade liikumise ohutust.

4.4. Edasised sammud

Määruse artikli 23 kohaselt esitab komisjon asjakohased ettepanekud korra kehtestamiseks, mida alates üleminekuperioodi lõpust hakatakse kohaldama määruse artiklite 6, 8 ja 16 suhtes.

Kuna teaduslik hinnang on võtnud eeldatust rohkem aega ja viivitanud ka komisjoni aruande valmimist ning kuna komisjoni ettepanek määruse (EÜ) nr 998/2003 muutmise kohta läbib veel arutelu kaasotsustusmenetluse raames, on eespool nimetatud tähtajast kinnipidamine ebatõenäoline.

Seepärast, ilma käesolevas aruandes esitatud valikuid täiendavalt kaalumata, teeb komisjon ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis muudaks määrust (EÜ) nr 998/2003 (mis käsitleb lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavaid loomatervishoiunõudeid) seoses üleminekuperioodi pikendamisega.

5. LISAD

- 5.1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 998/2003, mis käsitleb lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavaid loomatervishoiunõudeid ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 92/65/EMÜ.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/consleg/2003/R/02003R0998-20060503-en.pdf>

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_274/l_27420061005en00030005.pdf

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2007/l_073/l_07320070313en00090009.pdf

- 5.2. Hinnang marutõve Ühendkuningriiki, Iirimaa, Rootsisse, Maltale ja Soome sissetoomise ohu kohta marutaudi antikehade mõõtmise seroloogilise testi lõpetamise korral (EFSA-Q-2006-014)

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620772660.htm

- 5.3. Hinnang ehhinokokoosi Ühendkuningriiki, Iirimaa, Rootsisse, Maltale ja Soome sissetoomise ohu kohta riigisestest eeskirjadest loobumise korral (EFSA-Q-2006-112)

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620772901.htm

- 5.4. Hinnang puukide Ühendkuningriiki, Iiri Vabariiki ja Maltale sissetoomise ohu kohta riigisestest eeskirjadest loobumise korral (EFSA-Q-2006-326)

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178620771045.htm